

# cultuur eindhoven

## Tussentijdse Rapportage KPI 2024

Eindhoven, 31 oktober 2024

311CEI1024

# Inhoudsopgave

<b>1</b>	<b>Inleiding</b>	<b>3</b>
<b>2</b>	<b>Omvang en diversiteit</b>	<b>4</b>
2.1	Verdeling van het budget	4
2.2	Het aantal gehonoreerde en afgewezen aanvragen	6
2.3	Verdeling over de verschillende functies en disciplines	8
2.4	Prestaties - aanbod	11
2.5	Snelgeld-regeling	13
2.6	Samenvatting	14
<b>3</b>	<b>Publieksbereik</b>	<b>15</b>
3.1	Gerealiseerde bezoeken tentoonstellingen - voorstellingen - overige activiteiten	15
3.2	Samenvatting	17
<b>4</b>	<b>Cultuureducatie</b>	<b>18</b>
4.1	Schoolgebonden activiteiten en educatieve activiteiten.	18
4.2	Aantal bereikte scholen in Eindhoven	19
4.3	Bibliotheek Eindhoven	19
4.4	Amateurkunst	21
4.5	Samenvatting	21
<b>5</b>	<b>Ondernemerschap</b>	<b>22</b>
5.1	Ratio's	22
5.2	Bijdragen van provincie en Rijk	25
5.3	Gerealiseerde sponsorinkomsten	26
5.4	Samenvatting	27
<b>6</b>	<b>Samenvatting</b>	<b>28</b>

# 1 Inleiding

Jaarlijks levert Cultuur Eindhoven gegevens over de prestaties van culturele instellingen aan de gemeente Eindhoven ten behoeve van de beleidsverantwoording en ten behoeve van landelijke of regionale benchmarks. Aanvullend daarop heeft Cultuur Eindhoven een aantal kritieke prestatie-indicatoren geformuleerd, om beter te kunnen reflecteren op het cultuurbeleid zoals beschreven in de Cultuurbrief 2021-2024 van de gemeente en om ontwikkeling op basis van het beleid zichtbaar te maken. Met de Cultuurbrief in de hand is een aantal perspectieven geformuleerd:

1. Omvang van het aanbod
2. Diversiteit en dynamiek
3. Talentontwikkeling
4. Bereik en waardering
5. Educatie en participatie
6. Ondernemerschap

Binnen de perspectieven zijn kritieke prestatie-indicatoren vastgesteld waarbij een onderscheid gemaakt is tussen beschikte bedragen en gerealiseerde prestaties.

Over de beleidsperiode 2021-2024 wordt een vergelijking gemaakt met betrekking tot het cultureel aanbod en het publieksbereik, op basis van de door de gesubsidieerde organisaties aangeleverde verantwoordingen. Daarnaast wordt op basis van de gehonoreerde aanvragen de verdeling van het budget over de jaren vergeleken. In **Tabel 1** is het aantal organisaties en subsidieaanvragen dat het betreft samengevat.

**Tabel 1: Aantal subsidieaanvragen en gesubsidieerde organisaties<sup>1</sup>**

Jaar	Aantal gesubsidieerde organisaties Basis, BrabantStad, Programma's & Projecten	Totaal aantal beschikte subsidieaanvragen	Aantal afgewezen subsidieaanvragen
2021	64	228	124
2022	57	195	168
2023	61	164	123

In totaal werden in 2023 287 subsidieaanvragen beoordeeld. In de voorgaande periode 2017-2020 waren er dat gemiddeld 230 per jaar. Een ruimer Snelgeld-budget vanwege extra middelen voor makers is daar de oorzaak van. Tijdens Covid-19 zijn extra middelen ingezet en daardoor is de Snelgeldregeling bekender geworden bij makers, waardoor het aantal ontvangen aanvragen is toegenomen. Binnen die regeling werden in 2023 200 aanvragen beoordeeld, in 2022 waren dat er 275 en in de periode 2017-2020 waren het gemiddeld 106 aanvragen per jaar. Binnen het aantal gesubsidieerde organisaties werden er in 2023 vier Programma-aanvragen meer gehonoreerd dan in 2022 wegens incidenteel extra budget voor die regeling vanuit de gemeente.

<sup>1</sup> Het totaal aantal beschikte en afgewezen subsidies is inclusief Snelgeld, gilden en gelabelde subsidies.

# 2 Omvang en diversiteit

## 2.1 Verdeling van het budget

Stichting Cultuur Eindhoven verdeelt de subsidie conform de Subsidieverordening Cultuur Eindhoven 2021-2024. De subsidieregeling bestaat uit verschillende deelregelingen die samen één samenhangend geheel vormen, maar los van elkaar worden uitgevoerd.

De verschillende deelregelingen zijn:

- *de Eindhovense Basis* – een vierjarig subsidieprogramma waarin subsidie wordt verleend voor de negen in de Cultuurbrief geformuleerde culturele basisfuncties in de stad;
- *Professionele kunsten Eindhoven in samenhang met BrabantStad* – een vierjarig subsidieprogramma, gezamenlijk ontwikkeld met de provincie Noord-Brabant en de gemeenten Den Bosch, Tilburg en Breda. Hierin wordt subsidie verleend aan professionele instellingen op het gebied van kunst en cultuur. De activiteiten waar zij subsidie voor aanvragen, moeten bovenlokale, regionale en/of (inter)nationale betekenis hebben;
- *Programma's* – deze regeling biedt met tweejarige subsidies stabiliteit aan organisaties die een rol vervullen op het gebied van cultuureducatie en/of vrijetijdsaanbod en professionele kunst, met de nadruk op talentontwikkeling, onderzoek, productie of presentatie binnen het Eindhovens ecosysteem. Met deze tweejarige regeling worden ook dynamiek en doorstroming mogelijk gemaakt;
- *Projecten* – een eenmalige subsidie voor activiteiten gericht op ontwikkeling, productie of presentatie van professionele kunsten. De projecten moeten duidelijk in tijd en middelen zijn afgebakend. In het geval van projecten die primair gericht zijn op cultuureducatie en cultuurparticipatie wordt getoetst of deze aanvullend zijn op andere reeds gesubsidieerde initiatieven;
- *Snelgeld-regeling* – een regeling voor eenmalige subsidie van maximaal € 3.000 voor individuen en maximaal € 9.000 voor collectieven. Deze is vooral bedoeld om Eindhovense makers te stimuleren in de ontwikkeling van hun artistieke kwaliteit, in experiment en onderzoek, opbouw van publiek en opdrachtgevers. De bijdrage vormt bij individuen bij voorkeur een impuls voor hun professionele loopbaan;
- *Gilden* – de negen Eindhovense gilden kunnen een vast bedrag van € 1.750 per jaar aanvragen voor de instandhouding van de Eindhovense gilden.

Daarnaast verstrekt Cultuur Eindhoven met mandaat van de gemeente Eindhoven zogenoemde *Gelabelde subsidies* welke betrekking hebben op activiteiten die niet binnen de subsidieregeling vallen, maar in het beleid van de gemeente Eindhoven wel van belang zijn.

De subsidies voor het *Van Abbemuseum*, de *Dutch Design Foundation* en *GLOW* lopen rechtstreeks via de gemeente. Gegevens van deze instellingen ontbreken daarom in deze rapportage.

### Verdeling van het budget

De tabel 2 hieronder laat de verdeling van het totaalbudget over de verschillende regelingen per jaar zien. In de Gelabelde subsidies zijn tevens de gilden opgenomen. In 2021 en 2022 was er incidenteel meer budget voor Snelgeld beschikbaar wegens Covid-19. Bij de Gelabelde subsidies is in 2023 een door de gemeente gemandateerde subsidie aan Next Nature Network toegevoegd die in de periode 2021-2022 rechtstreeks door de gemeente is verleend.

**Tabel 2: Verdeling subsidiebudget 2021-2023 inclusief indexering(en)**

Budget per regeling	2021	2022	2023
<b>Eindhovense Basis</b>	€ 17.792.370	€ 18.041.462	€ 18.997.658
<b>BrabantStad</b>	€ 2.459.475	€ 2.526.937	€ 2.627.921
<b>Programma's</b>	€ 1.024.549	€ 1.029.232	€ 1.437.616
<b>Projecten</b>	€ 473.004	€ 413.155	€ 427.534
<b>Snelgeld*</b>	€ 606.394	€ 448.368	€ 299.223
<b>Gelabelde subsidies</b>	€ 281.795	€ 275.632	€ 608.755

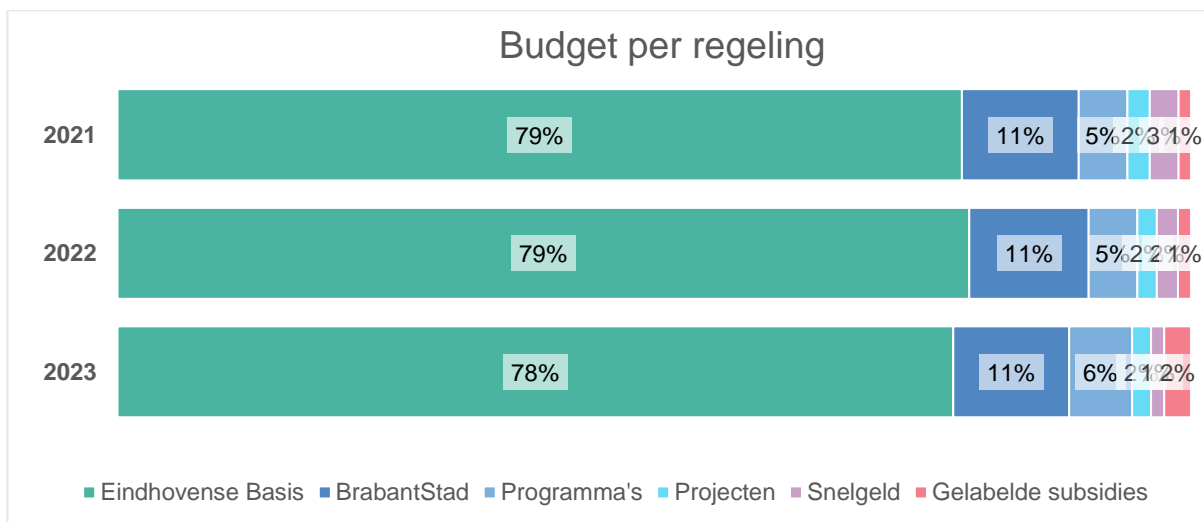
\* incl. provinciale matching en Covid-19-noodsteunpakketmiddelen in 2021 en 2022.

Uit onderstaande Figuur 1 blijkt dat het percentage van het cultuurbudget dat ten goede kwam aan de Eindhovense Basis in 2023 78% van het totale budget uitmaakt. Hierbij zijn de budgetten voor het *Van Abbemuseum*, de *Dutch Design Foundation* en *GLOW* en de bijdrage van de gemeente aan de *Bibliotheek* uit VVE-middelen niet inbegrepen. Gemiddeld nam de Eindhovense Basis in de periode 2017-2020 zo'n 83% van het totale budget in. De daling wordt veroorzaakt doordat er in de nieuwe subsidieperiode door een wijziging van de subsidieverordening een verschuiving heeft plaatsgevonden van een aantal instellingen vanuit de Eindhovense Basis naar de BrabantStad-regeling. Daarnaast zijn er in 2021 en 2022 incidenteel extra Snelgeld-middelen beschikbaar gekomen wegens Covid-19. In 2023 is er extra budget voor de Programma's beschikbaar gesteld voor 2023 en 2024.

De Gelabelde subsidie wordt rechtstreeks door het college van B&W verleend voor specifieke culturele instellingen en/of doelen. De uitvoering van die regeling is aan Cultuur Eindhoven uitbesteed.

Tot slot worden, voor de volledigheid en naast de reguliere subsidies, op grond van artikel 4:51 Awb frictiekosten betaald uit het subsidiebudget wanneer voor organisaties met een langjarige subsidierelatie geen redelijke termijn voor vermindering of afbouw van subsidie mogelijk is. Cultuur Eindhoven vergoedt kosten die voortkomen uit het afwikkelen van bestaande verplichtingen. Fluctuatie door de jaren heen is puur operationeel. In 2023 zijn geen frictiekosten betaald.

Figuur 1: Verdeling subsidiebudget



### Indexering

Ieder jaar wordt door de gemeente bepaald welk indexeringspercentage zij hanteert om de inflatie en algemene loonkostenstijgingen te compenseren voor de door haar gesubsidieerde instellingen. Op basis hiervan verleent Cultuur Eindhoven aan instellingen die een meerjarige subsidie ontvangen jaarlijks een indexering van de bestaande subsidie. In 2023 is over de subsidieperiode 2021-2024 een indexering van 5,3 % toegekend.

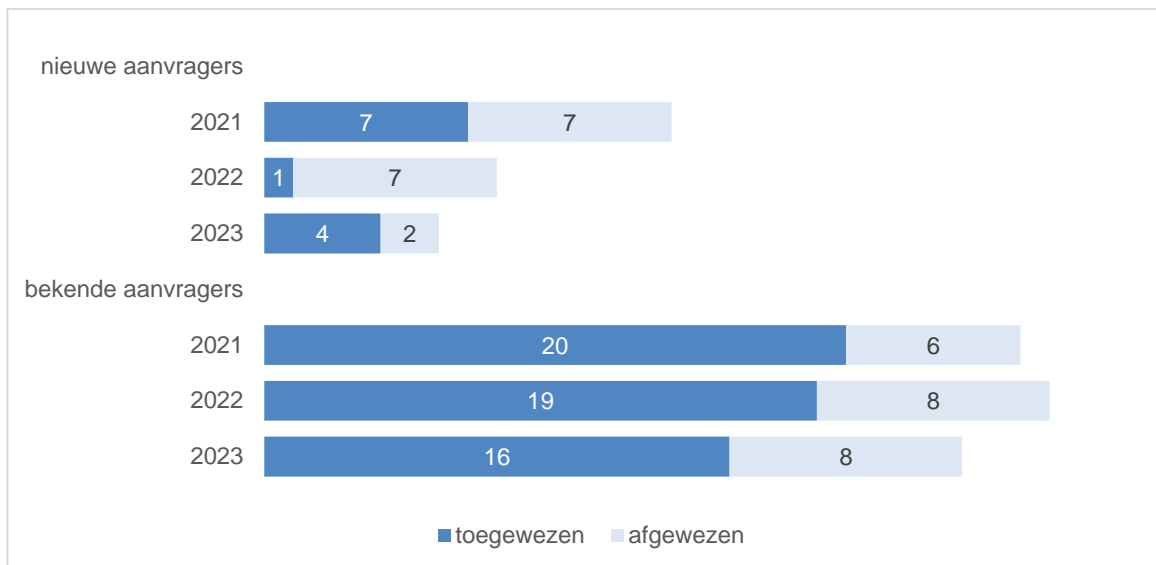
## 2.2 Het aantal gehonoreerde en afgewezen aanvragen

Voor de periode 2021-2024 werden er acht aanvragen ingediend voor de Eindhovense Basis, die alle werden gehonoreerd. Daarnaast waren er 18 aanvragen voor de BrabantStad-regeling waarvan er 17 werden gehonoreerd. Beide betreffen vierjarige regelingen, waardoor deze verdeling voor de rest van de Cultuurbrief-periode tot en met 2024 vaststaat.

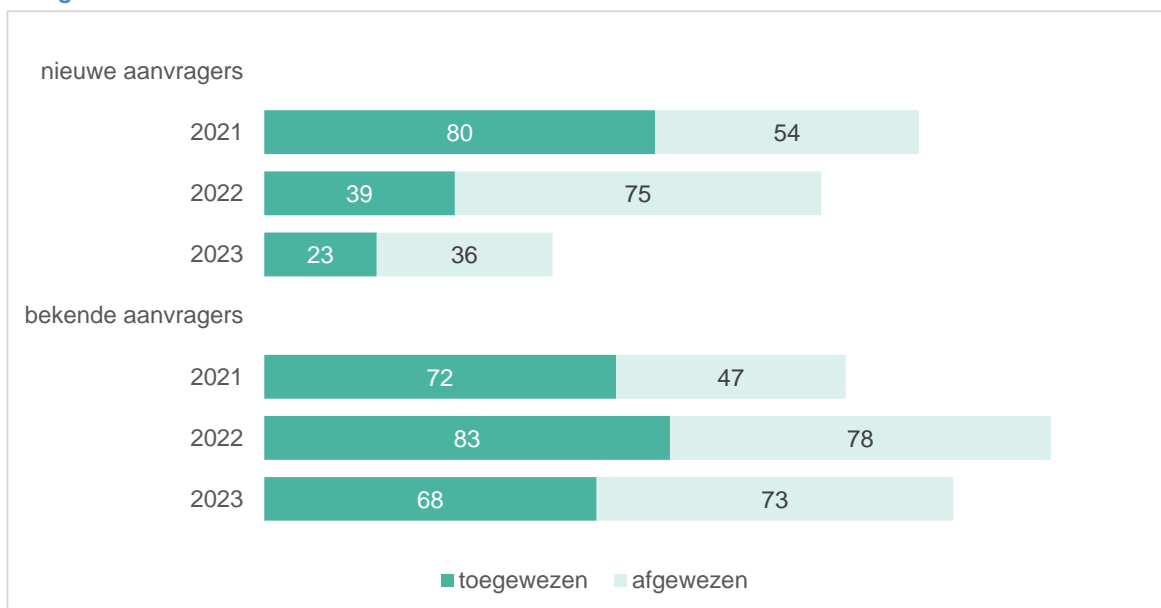
Binnen de tweejarige Programma-regeling werden 21 aanvragen ingediend voor de periode 2021-2022. 12 daarvan werden gehonoreerd. In 2023 werden er voor de periode 2023-2024 20 aanvragen ingediend waarvan er 16 werden gehonoreerd. Er werd voor 2023-2024 door de gemeente incidenteel extra budget van € 680.000,- beschikbaar gesteld voor positief beoordeelde aanvragen die niet binnen het reguliere subsidieplafond van Programma's 2023-2024 konden worden gehonoreerd.

Daarnaast worden er jaarlijks projectaanvragen en Snelgeld-aanvragen ingediend. In 2023 waren er 30 projectaanvragen waarvan er 20 zijn gehonoreerd. Binnen de Snelgeld-regeling zijn er in 2023 200 aanvragen behandeld waarvan er 91 werden gehonoreerd. Figuur 2 geeft weer hoe de verdeling tussen het totaal van afgewezen (de lichte kleur) en gehonoreerde aanvragen (de donkere kleur) voor de Projecten-regeling en Snelgeld-regeling is geweest.

**Figuur 2: Toegewezen en afgewezen aanvragen  
Projecten**



**Snelgeld**



In 2021 zijn er met name via de Snelgeld-regeling veel nieuwe aanvragers voor subsidiering in aanmerking gekomen. Daarin is het effect van Covid-19 te merken waardoor makers gedurende lange tijd nauwelijks opdrachtwerk konden genereren. Die tijd hebben ze ingezet voor de verdere ontwikkeling van hun beroepspraktijk. Opvallend is dat het percentage succesvolle Snelgeld-aanvragen in 2022 en 2023 met 44% lager ligt dan in 2021, toen nog ruim 60% werd gehonoreerd. Dat komt doordat de kwaliteit van de aanvragen gemiddeld gezien minder is geweest.

**Bezwaren**

Tabel 3 laat zien dat er in 2021 binnen de Snelgeld-regeling acht bezwaren zijn ingediend op een totaal van 253 subsidiebesluiten, waarvan er 101 negatief waren voor de aanvragers. Geen van de ingediende bezwaren werd gegrond verklaard. In 2022 zijn in totaal vijf bezwaren ingediend waarvan één voor

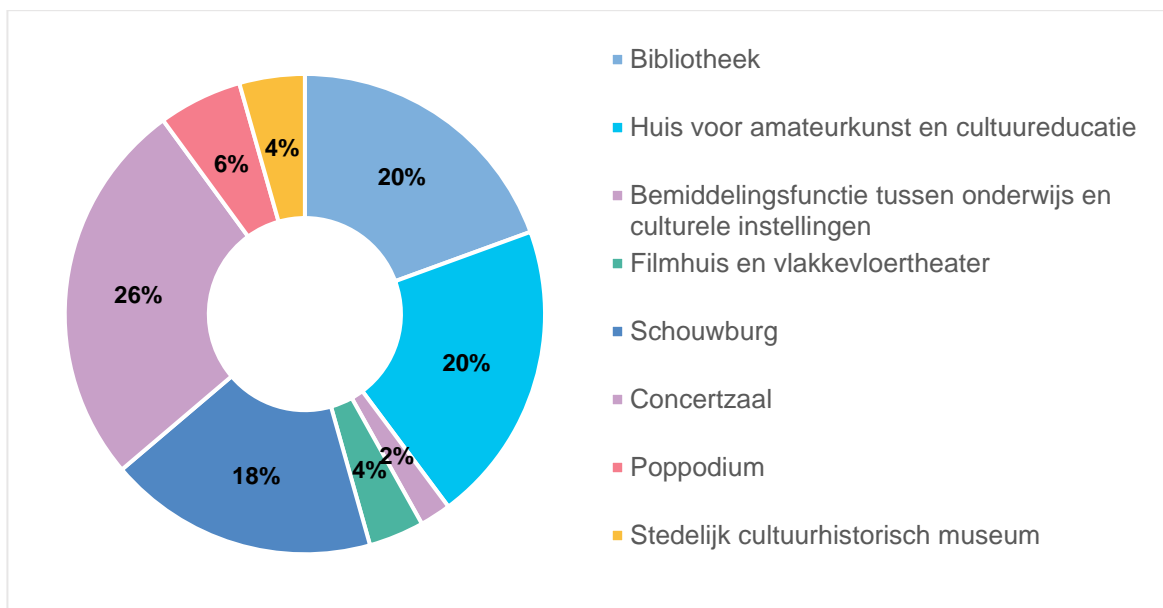
Programma's. In 2023 zijn er twee bezwaren ingediend waarvan er één werd ingetrokken en één ongegrond werd verklaard. Voor de Eindhovense Basis en BrabantStad-regeling zijn geen bezwaren ingediend.

**Tabel 3: Bezwaren, stand van zaken**

	Programma's	Projecten	Snelgeld-regeling
2021			4 – ongegrond 3 – ingetrokken 1 – niet ontvankelijk
2022	1 - ongegrond		2 - ongegrond 1 – ingetrokken 1 – gegrond
2023			1 – ongegrond 1 - ingetrokken

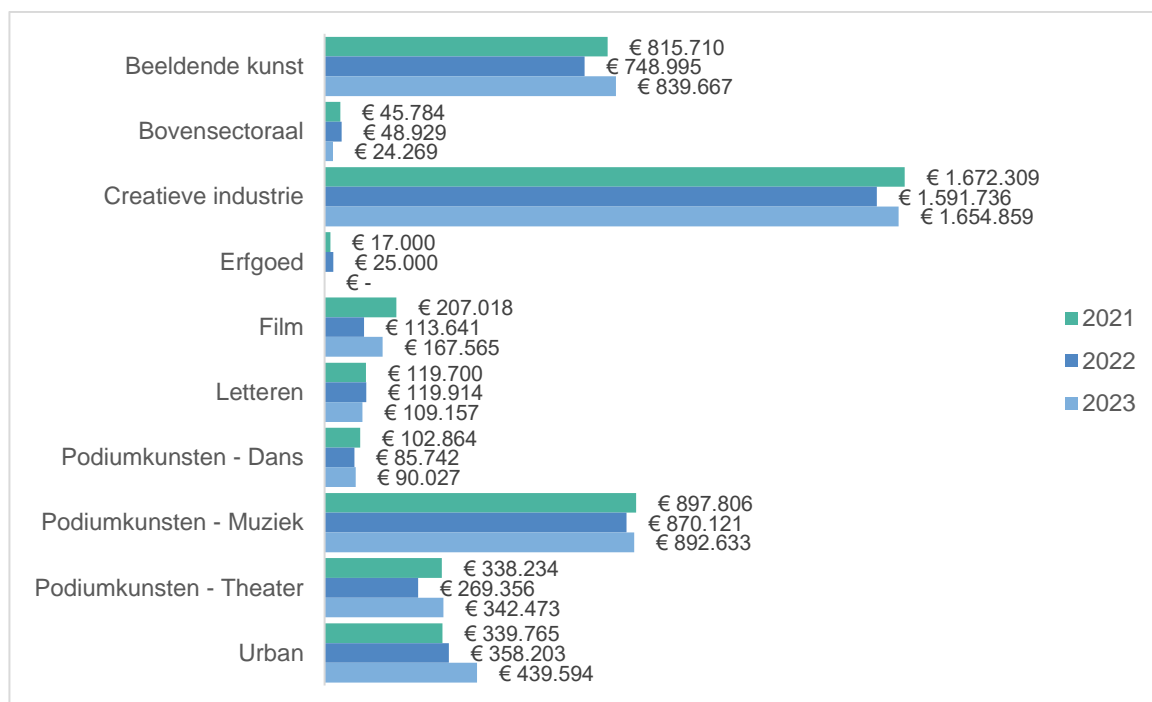
### 2.3 Verdeling over de verschillende functies en disciplines

**Figuur 3: Verdeling budget over de Eindhovense Basis 2023**



Figuur 3 geeft een overzicht van de verdeling van het budget over de verschillende functies van de Eindhovense Basis, zoals beschikt voor de periode 2021-2024. Hierin zijn alleen de Eindhovense Basis-instellingen opgenomen die via Cultuur Eindhoven worden gefinancierd. Doordat voor de periode 2021-2024 de budgetten zijn vastgelegd en de indexering gelijkmatig meebeweegt, treden er gedurende die periode nauwelijks verschillen tussen bedragen en percentages op. De drie andere organisaties die ook conform de Cultuurbrief een functie in de Eindhovense Basis invullen, te weten *Dutch Design Foundation*, *GLOW* en *Van Abbemuseum*, zijn buiten beschouwing gelaten.

**Figuur 4: Verdeling budget over disciplines (BrabantStad, Programma's, Projecten, Snelgeld) 2021-2023**



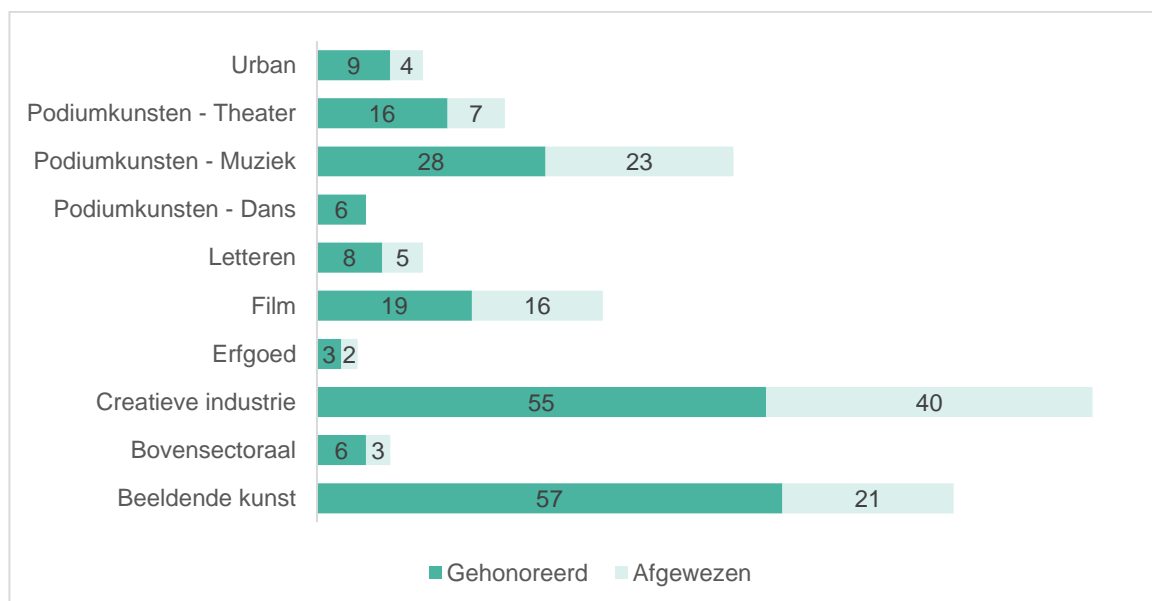
Naast een onderscheid in functies binnen de Eindhovense Basis maakt Cultuur Eindhoven een onderscheid tussen negen verschillende disciplines en een boven sectorale categorie. Onder bovensectoraal wordt verstaan: aanvragen die zich duidelijk op meerdere disciplines focussen. Bij deze aanvragen is de discipline vaak ondergeschikt aan de activiteit. Figuur 4 laat de verdeling van de middelen over de disciplines zien. Op basis van de indeling naar discipline kan Cultuur Eindhoven de diversiteit van het aanbod monitoren. Instellingen die multidisciplinair opereren worden ingedeeld op basis van de focus van de hoofdactiviteiten uit het activiteitenplan. Een kanttekening hierbij is dat steeds meer organisaties discipline-overstijgend werken en dat hierdoor kwantitatief niet de volledige diversiteit van het gesubsidieerde aanbod inzichtelijk gemaakt kan worden.

In vergelijking met de voorgaande periode 2017-2020 is het aandeel van het budget voor de Creatieve industrie toegenomen. De stijging is enerzijds te verklaren doordat MU en STRP-festival met ingang van 2021 geen deel meer uitmaken van de Eindhovense Basis, maar onder de BrabantStad-regeling vallen. Daarnaast is er in 2021 en 2022 binnen het incidenteel significant ruimere Snelgeld-budget een groot deel toegekend aan designers oftewel de Creatieve industrie. Het aandeel erfgoed is tamelijk klein, in 2023 zijn er geen aanvragen binnen die discipline ingediend.

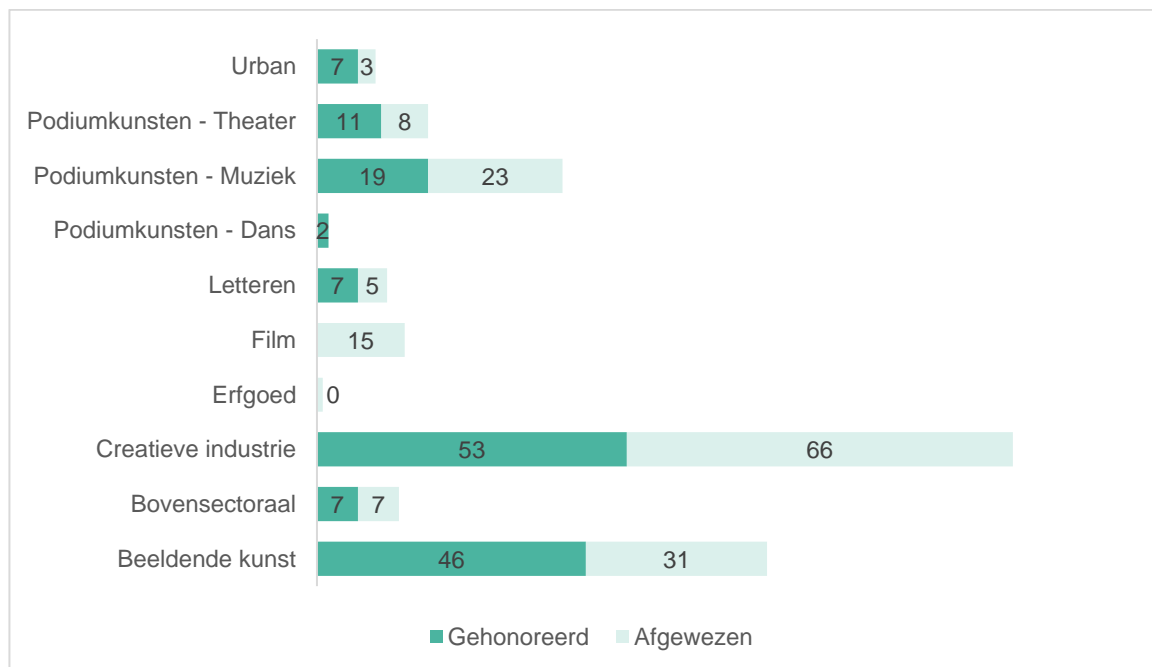
In figuur 5 valt op dat in 2023 het aandeel aanvragen van de Creatieve industrie binnen de Snelgeld-regeling is afgenomen ten opzichte van 2021 en 2022. Dat valt te verklaren uit het lagere beschikbare budget. Erfgoed is als discipline het minst goed bedeed. Deels omdat een groot deel van de erfgoed-verantwoordelijkheid bij de gemeente Eindhoven ligt en tevens omdat er weinig aanvragen binnen deze discipline bij Cultuur Eindhoven worden ingediend.

**Figuur 5: Aantal aanvragen per discipline BrabantStad, Programma's, Projecten en Snelgeld 2021-2023**

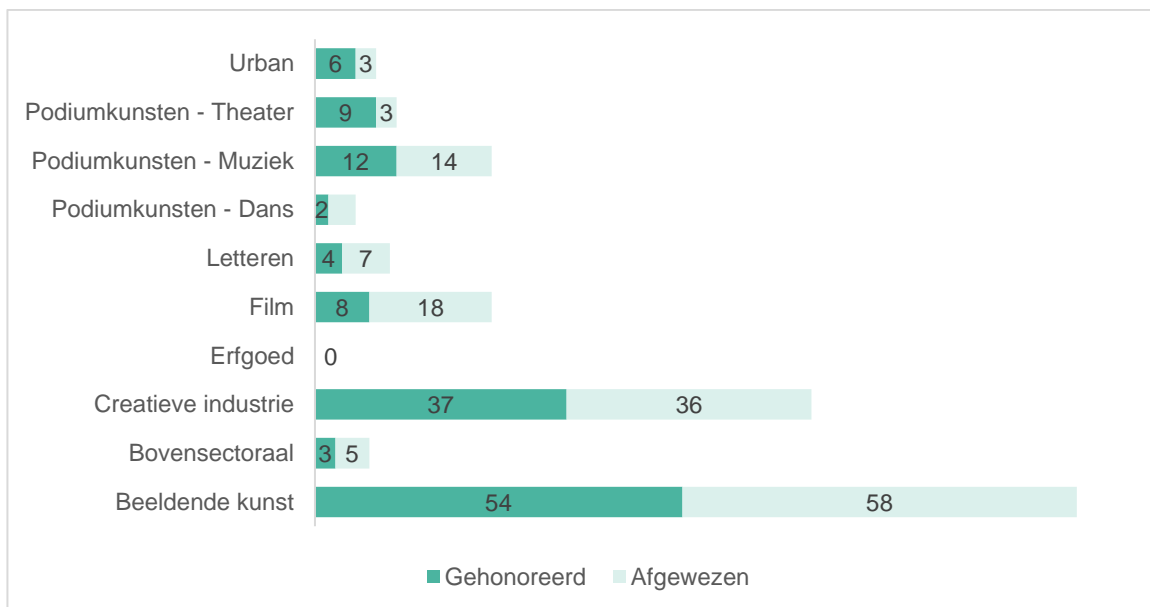
**2021**



**2022**



2023

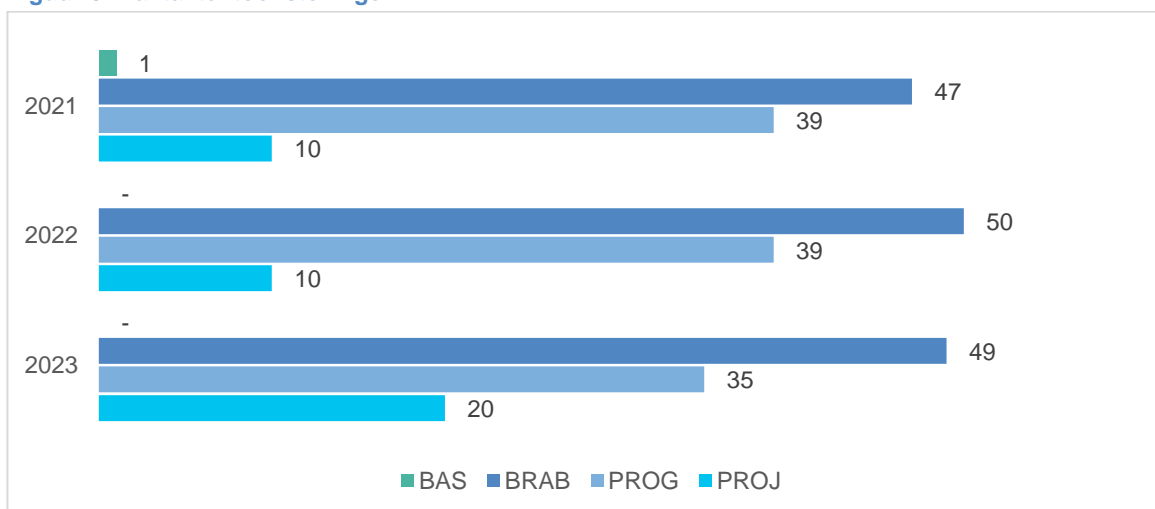


## 2.4 Prestaties - aanbod

Cultuur Eindhoven maakt met de gesubsidieerde instellingen afspraken over de te leveren prestaties wat betreft aanbod en publieksbereik. Het aantal activiteiten geeft een indicatie van de omvang van het aanbod. Met betrekking tot het aanbod wordt een onderscheid gemaakt tussen producties, tentoonstellingen, voorstellingen en overige activiteiten. Overige activiteiten zijn bijvoorbeeld lezingen, workshops of rondleidingen, maar ook evenementen. In deze paragraaf tonen we het daadwerkelijk gerealiseerde aanbod op basis van de ontvangen verantwoordingen. Het publieksbereik wordt apart behandeld in hoofdstuk drie.

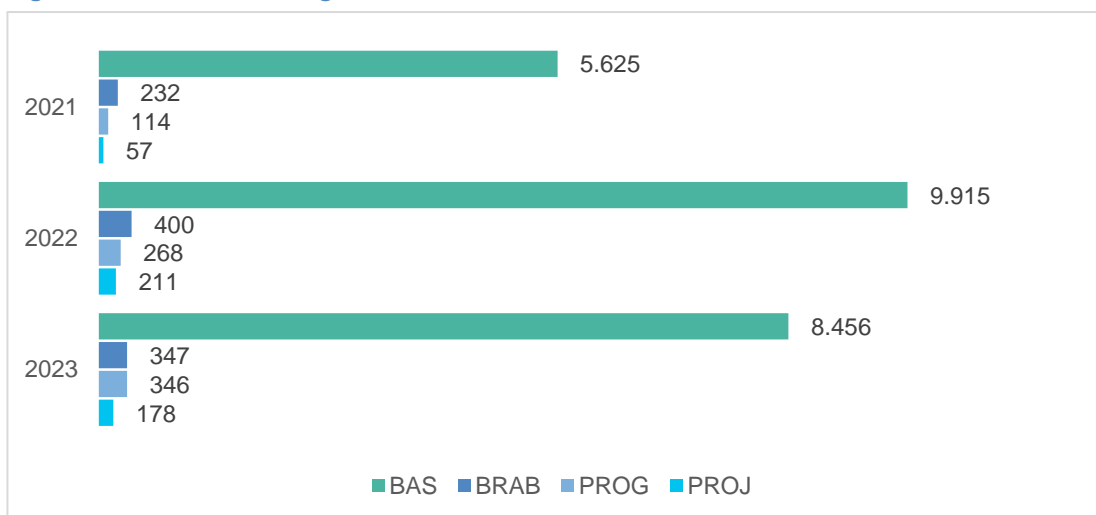
In figuur 6 is te zien dat de tijdelijke tentoonstellingen met name worden georganiseerd door organisaties in de BrabantStad- en Programma-regeling worden georganiseerd. We zien een heel lichte stijging in het totaal aantal tentoonstellingen die hoofdzakelijk vanuit Projecten komt. Een verklaring kan zijn dat er na de Covid-19 periode weer meer georganiseerd wordt door kleinere organisaties die hiervoor projectaanvragen doen.

Figuur 6: Aantal tentoonstellingen



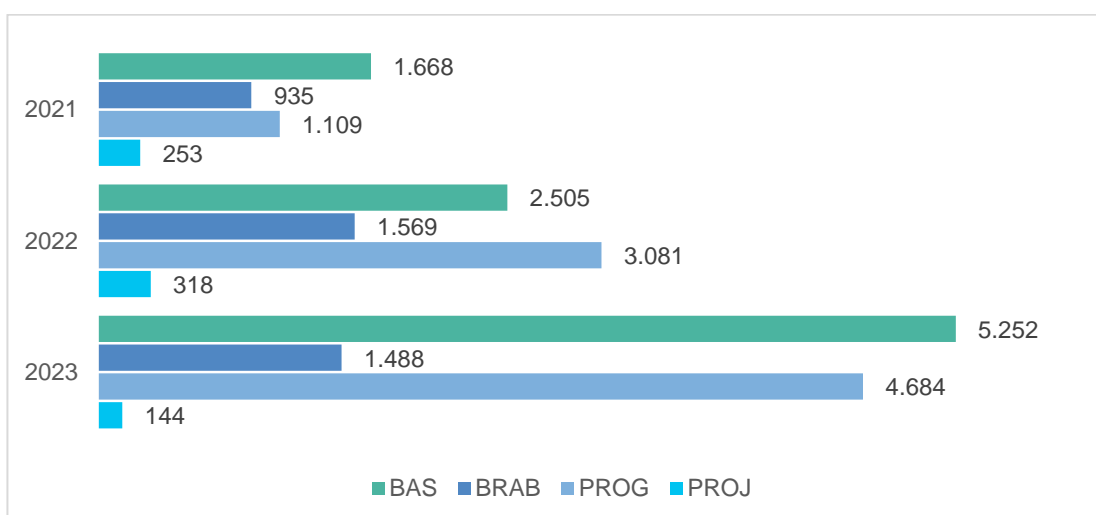
Het aantal voorstellingen is in 2023 iets gedaald ten opzichte van 2022. Waar in 2022 in totaal 10.794 voorstellingen werden gerealiseerd waren er dat in 2023 9.327. Daarmee ligt het nog niet op het niveau van 2017-2019 (met gemiddeld zo'n 12.500 per jaar) maar wel beduidend meer dan tijdens de Covid-19-periode. Het hogere aantal voorstellingen in 2022 is te verklaren door een terugval in aantal filmvoorstellingen bij Plaza Futura. In 2022 waren dat er nog 8.972 waar het er in 2023 7.311 waren. Zoals te zien is de Eindhovense Basis verantwoordelijk voor het overgrote deel van het aantal voorstellingen. Waarbij Plaza Futura een sterke stempel op dat beeld drukt.

**Figuur 7: Aantal voorstellingen**



Bij het totaal aantal overige activiteiten in 2023 zien we net zoals bij tentoonstellingen ook een stijging ten opzichte van 2022. In 2022 lag het aantal met 7.473 ook weer bijna op het niveau van voor Covid-19. In 2023 komen we op een totaal van 11.568. Vooral in de BAS-regeling en Programma-regeling zijn meer activiteiten uitgevoerd. Bij de BAS-regeling betreft het de Bibliotheek en bij de Programma-regeling betreft het PopEi die beide fors meer overige activiteiten hebben gerealiseerd dan in voorgaande jaren.

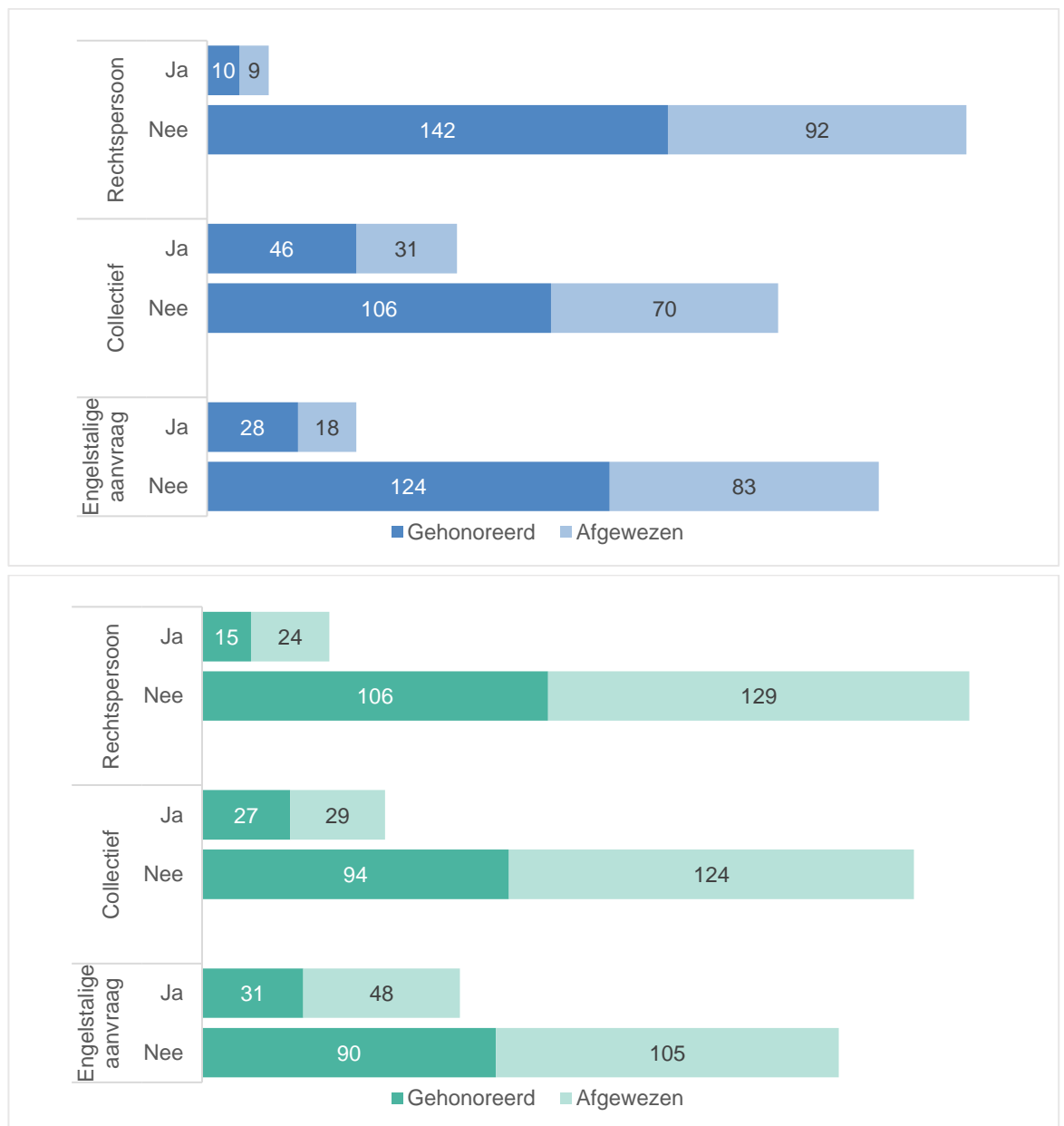
**Figuur 8: Aantal overige activiteiten**

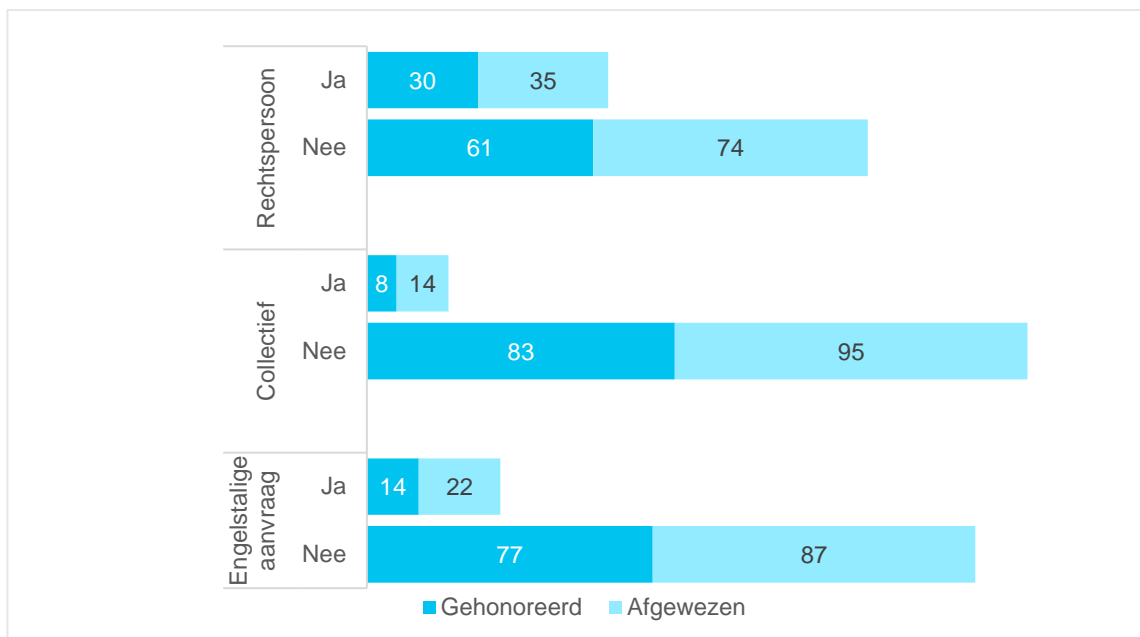


## 2.5 Snelgeld-regeling

De Snelgeld-regeling is de enige regeling waarbinnen kan worden aangevraagd door een persoon of organisatie die geen rechtspersoon is. Deze regeling faciliteert in sterke mate de individuele makers in Eindhoven. Er kan een beroep worden gedaan op het Snelgeld voor activiteiten op het gebied van presentatie, onderzoek en productie. Aanvragen van natuurlijke personen maken het overgrote deel van het totaal aantal aanvragen uit. Met ingang van 2021 is het ook mogelijk voor collectieven van meerdere kunstenaars om een gezamenlijke aanvraag in te dienen. Ongeveer 10% van de aanvragers maakte van die mogelijkheid gebruik in 2023, flink minder dan in 2021 en 2022. Er werden in 2023 ook relatief minder collectieve aanvragen gehonoreerd.

**Figuur 9: Verschillende aanvragers binnen de Snelgeld-regeling 2021 (blauw), 2022 (groen), en 2023 (lichtblauw)**





Ook werd het vanaf 2021 mogelijk om binnen de Snelgeld-regeling aanvragen in het Engels in te dienen. Waar er in 2022 nog een stijging van Engelstalige aanvragen was, is dat aandeel in 2023 weer gedaald naar het niveau van 2021 met 18%.

## 2.6 Samenvatting

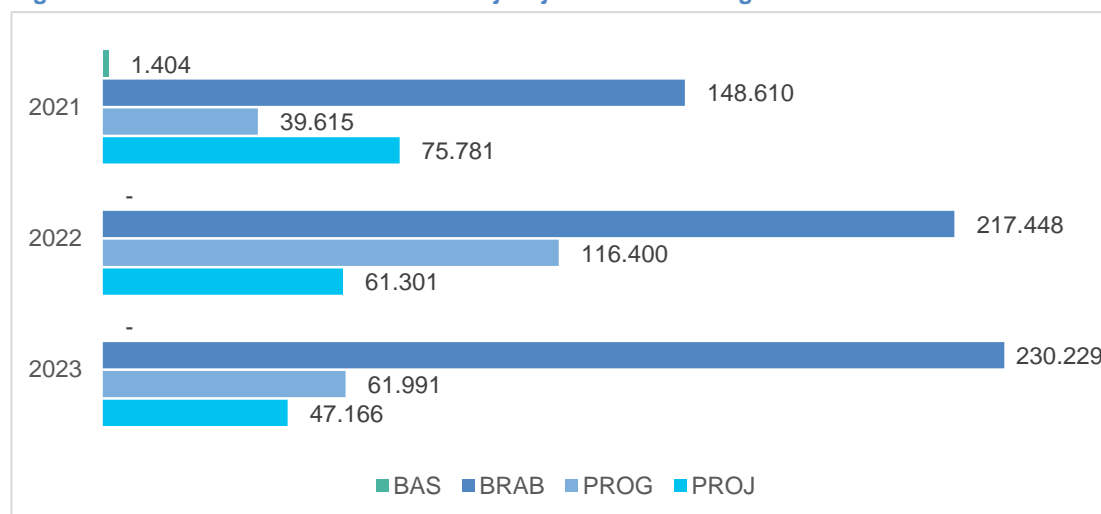
De subsidieregeling van Cultuur Eindhoven bestaat uit een fijnmazig stelsel waarbinnen ruimte is voor een grote diversiteit aan initiatieven. Binnen de diverse regelingen wordt een diversiteit aan activiteiten, verdeeld over verschillende disciplines, gehonoreerd. Ieder jaar blijkt het weer lastig om een discipline toe te wijzen aan de verschillende aanvragers, wat illustreert dat er veel discipline-overstijgend gewerkt en geëxperimenteerd wordt. Voor de periode 2021-2024 is er met de komst van de BrabantStad-regeling naast de Eindhovense Basis meer ruimte gekomen voor structurele subsidie voor vier jaar, wat organisaties ruimte geeft om een stevigere positie in de stad in te nemen. De flexibiliteit en verrijking van het aanbod wordt door middel van de Programma's, Projecten en het Snelgeld gerealiseerd. Daarbij is te zien dat in de periode 2021-2023 veel individuele makers in de stad, werkzaam binnen diverse disciplines, via de Snelgeld-regeling een extra steun in de rug hebben ontvangen om hun beroepspraktijk verder te ontwikkelen. Zij zijn een belangrijk onderdeel van het culturele ecosysteem in de stad.

# 3 Publieksbereik

Culturele instellingen rapporteren aan Cultuur Eindhoven over het aantal gerealiseerde bezoeken aan voorstellingen, tentoonstellingen en overige activiteiten. Deze gegevens betreffen enkel bezoekaantallen: één bezoeker die in één jaar vijf bezoeken aflegt, wordt als vijf geteld. In de verantwoording worden kwantitatieve gegevens nauwkeurig gerapporteerd. Een kwalitatieve omschrijving van het publiek is vaak aanwezig in het jaarverslag, maar onmogelijk om te comprimeren in een totaalbeeld. Daarom kan op basis van de verantwoordingen weinig over de diversiteit van het publiek gezegd worden. Om hier meer over te kunnen zeggen, kan worden gekeken naar de resultaten van de Inwonersenquête van de gemeente Eindhoven. In overleg met Cultuur Eindhoven is in 2019 een dashboard opgezet waarin meer informatie te vinden is over de demografische kenmerken van de Eindhovenaren die de culturele activiteiten bezoeken. Begin 2024 zijn de resultaten uit de enquête over 2023 gepubliceerd. De informatie in de Inwonersenquête is gericht tot bezoek en waardering van de Basis-instellingen en grotere festivals. Daarnaast geeft de enquête informatie over de bezoekers die uit Eindhoven komen.

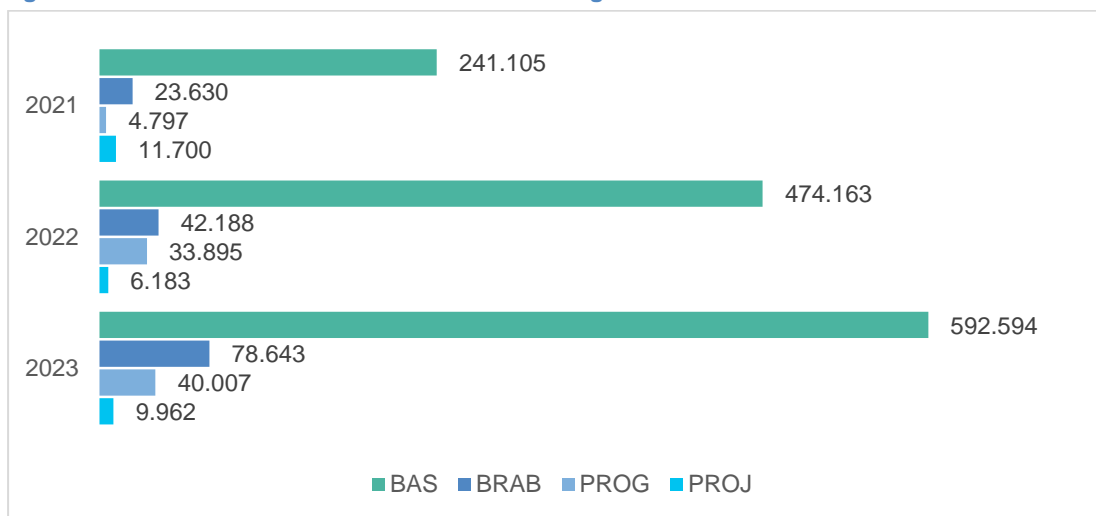
## 3.1 Gerealiseerde bezoeken tentoonstellingen – voorstellingen - overige activiteiten

Figuur 10: Gerealiseerd aantal bezoeken tijdelijke tentoonstellingen 2021-2023



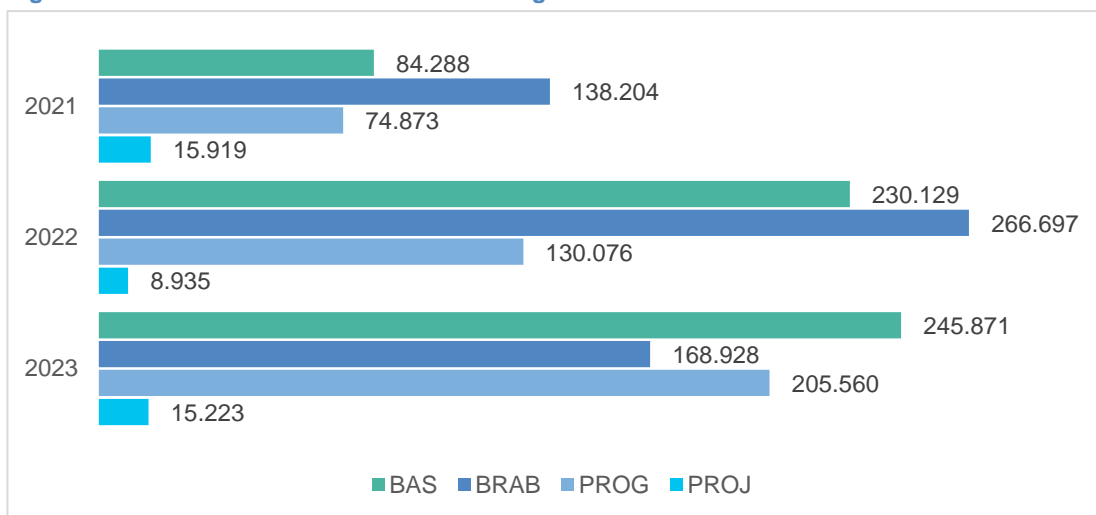
Binnen het totaal aantal bezoeken van tijdelijke tentoonstellingen zien we in 2023 nog steeds een stijging ten opzichte van 2021, maar wel in totaal minder bezoekers dan in 2022. In 2023 is er een totaal van 339.386 bezoekers gerealiseerd. We kunnen dus stellen dat er gemiddeld genomen weer wat minder mensen een tentoonstelling gingen bezoeken in 2023. Een verklaring hiervoor kan zijn dat er minder tentoonstellingen gerealiseerd zijn binnen de Programma-regeling, waar ook qua bereik een afname zichtbaar is.

**Figuur 11: Gerealiseerd aantal bezoeken voorstellingen 2021-2023**



Waar in de periode 2017-2019 ruim 700.000 bezoeken per jaar nog normaal waren, kwam in 2021 nog niet de helft van dat aantal op voorstellingen af en is het belangrijk te melden dat een belangrijk deel online was door gestreamde concerten. In 2022 zagen we een stijging naar een totaal van 556.429. Ondanks dat er wat minder voorstellingen zijn gerealiseerd in 2023, is het bezoekersaantal ook dit jaar fors gestegen, naar 721.206. Daarmee zitten deze aantallen weer op het pre-Covid-19-niveau. In dit totaal zit ook de groei van bezoekers bij een aantal organisaties ten opzichte van de periode 2017-2019, terwijl een aantal organisaties nog lagere bezoekcijfers had in 2023 dan in de periode voor Covid-19.

**Figuur 12: Gerealiseerd aantal bezoeken overige activiteiten 2021-2023**



In 2023 blijft het bereik bij overige activiteiten zo goed als gelijk aan 2022, met een totaal van 635.582. Ook hier zien we vooral een stijging bij Programma's, wat wederom te verklaren valt uit het hogere aantal gesubsidieerde organisaties binnen die regeling. Het lagere bereik bij de BrabantStad-regeling is vanwege een piek in bereik in 2022 bij één organisatie, die toen een podcast/radioprogramma heeft gerealiseerd met een groot aantal luisteraars.

### 3.2 Samenvatting

In 2023 is over de hele lijn te zien dat door het opheffen van beperkende maatregelen door Covid-19 de bezoekaantallen zijn gestegen ten opzichte van voorgaande jaren. Ze zijn echter nog niet bij alle activiteiten en organisaties op pre-Covid-19 niveau. Op basis van de verantwoordingen van de gesubsidieerde organisaties aan Cultuur Eindhoven kan er in het algemeen weinig gezegd worden over de samenstelling van het publiek. Meer informatie over de demografische kenmerken van de Eindhovenaren die de culturele activiteiten bezoeken is te vinden in de [Inwonersenquête](#).

# 4 Cultuureducatie

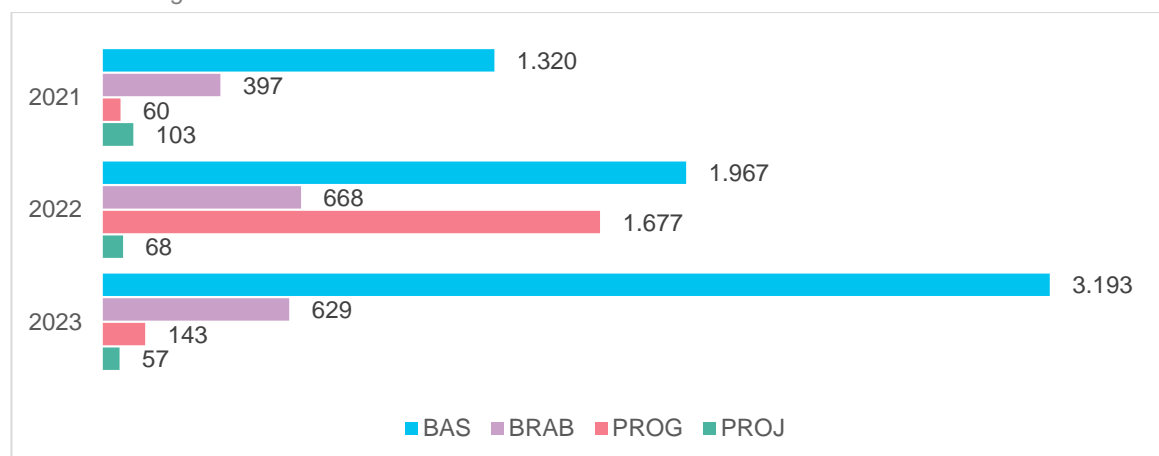
## 4.1 Schoolgebonden activiteiten en educatieve activiteiten.

Onder schoolgebonden activiteiten worden reguliere activiteiten van culturele instellingen verstaan die speciaal bij of voor onderwijsinstellingen (PO, VO, MBO, HBO en WO) worden uitgevoerd. Onder educatieve activiteiten worden alle activiteiten geschaard die zijn gericht op kennisoverdracht in de bredere zin van het woord.

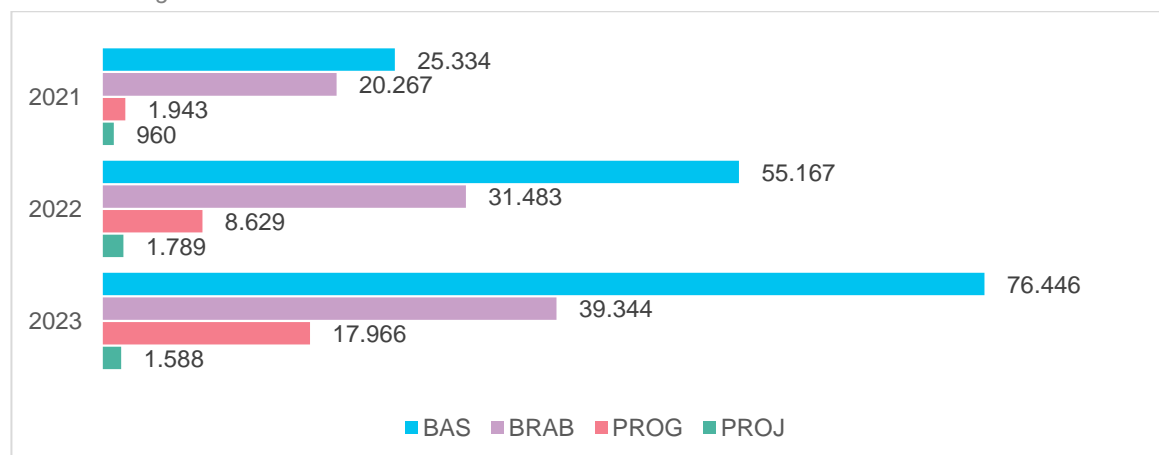
Van de Eindhovense Basis-instellingen hebben het CKE, CultuurStation en Bibliotheek Eindhoven een specifieke functie op het gebied van schoolgebonden activiteiten en cultuureducatie. CKE als huis voor amateurkunst en cultuureducatie, CultuurStation als bemiddelaar tussen cultuuraanbod en onderwijs, de Bibliotheek Eindhoven als culturele en maatschappelijke instelling met verschillende programmalijnen waaronder bibliotheek op school. In dit hoofdstuk wordt aandacht besteed aan algemene schoolgebonden activiteiten, bereik van scholen door CKE, Cultuurstation en de Bibliotheek, en tot slot cultuurparticipatie en amateurkunst in algemene zin.

**Figuur 13: Gerealiseerde schoolgebonden activiteiten en bezoeken**

*Aanbod schoolgebonden activiteiten*



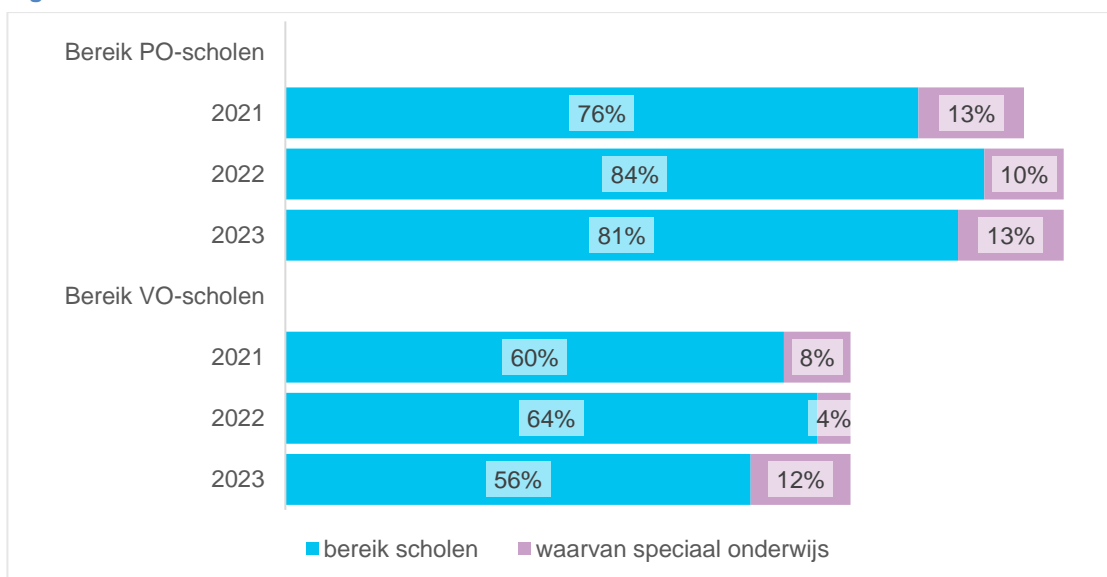
*Bereik schoolgebonden activiteiten*



De toename van het bereik en aanbod van schoolgebonden activiteiten zet in 2023 door. Er kan worden gesteld dat de schoolgebonden activiteiten zijn teruggekeerd naar aantallen vergelijkbaar met de periode vóór de coronapandemie. In eerdere jaren lag het gemiddelde bereik op 127.000 bezoeken, in 2022 op 97.068 en in 2023 op 135.344.

## 4.2 Aantal bereikte scholen in Eindhoven

Figuur 14: Door CultuurStation bereikte scholen



In Eindhoven geeft *CultuurStation* sinds augustus 2017 invulling aan de bemiddelingsfunctie tussen onderwijs- en cultuuraanbieders. Als verbinder van het onderwijs aan culturele partijen in Eindhoven bereikte zij in 2023 95% van de scholen binnen het primair onderwijs. Dat zijn in totaal 59 scholen, waarvan alle acht scholen voor speciaal basisonderwijs en 51 van de 54 reguliere basisscholen. Van die scholen is er met 50 structureel contact, wat betekent dat het CultuurStation en zijn intermediairs vast aanspreekpunt zijn.

Wat betreft het voortgezet onderwijs bereikte CultuurStation 17 van de 25 scholen, 68%. Structureel contact is daar lager, met zes scholen. Het verschil tussen het contact met scholen voor PO en VO is significant. Het verschil zit hem, volgens het jaarverslag 2023 van CultuurStation, in de plek die cultuureducatie krijgt in het VO. Scholen lijken meer aandacht te geven aan mogelijke leerachterstanden, mentale weerbaarheid, gedaalde fatsoensnormen en burgerschap in plaats van cultuureducatie. Wanneer cultuureducatie wordt ingezet is het hoofdzakelijk om voornoemde thema's te behandelen in het kader van de persoonlijke ontwikkeling van leerlingen.

In 2023 zette het CKE kunstvakdocenten in op 15 PO-scholen en op 10 VO-scholen binnen Eindhoven. De inzet is ten opzichte van 2022 gelijk gebleven in het PO en met één school teruggelopen in het VO. Naast de inzet van kunstvakdocenten namen scholen ook aanbod af bij het CKE. In 2023 liep dat ietwat terug ten opzichte van 2022, meldt CKE in diens jaarverslag.

## 4.3 Bibliotheek Eindhoven

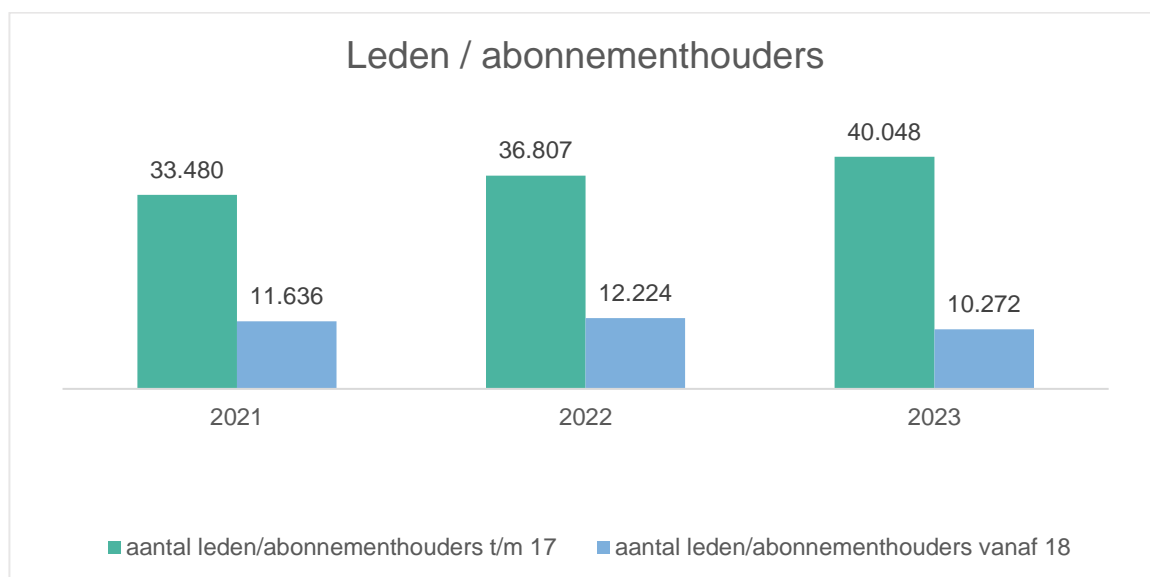
Met deze aparte paragraaf brengt Cultuur Eindhoven de prestaties van de Bibliotheek in beeld. Hierin zijn de prestatie-indicatoren van de Bibliotheek uitgelicht.

In 2023 telde de Bibliotheek 50.320 leden (inclusief de jeugdleden vanuit het onderwijs), een toename ten opzichte van de 49.031 leden in 2021. Ook het totaal aantal uitleningen nam toe. In 2023 werden er 975.775 uitleningen gedaan, in 2022 921.465. Er wordt bij zowel leden als uitleningen een onderscheid gemaakt tussen jeugd en volwassenen. Het aantal lidmaatschappen voor volwassenen nam voor de eerste keer sinds 2017 af en daalde van 12.224 in 2022 naar 10.272 in 2023. Het aantal uitleningen onder volwassenen daalde ook, maar relatief minder. Er was een daling waarneembaar van circa 3000 uitleningen op jaarbasis onder volwassenen, met een totaal van 299.537. Onder jeugd namen de uitleningen met circa 50.000 toe, naar 676.238.

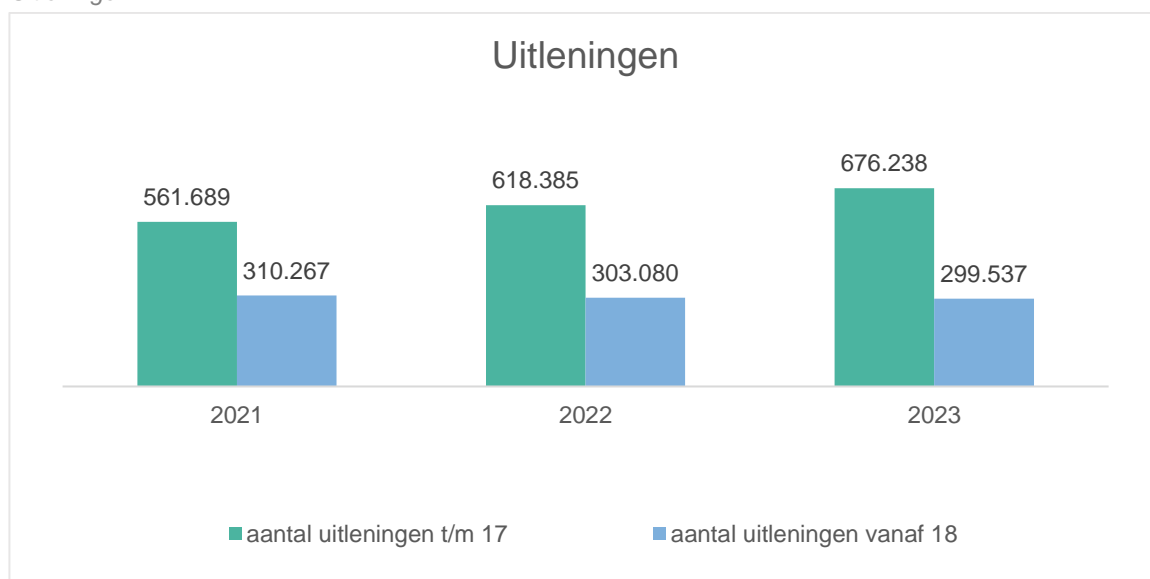
Vanaf 2025 wordt de subsidierelatie met de Bibliotheek volledig ondergebracht bij de gemeente.

**Figuur 15: Leden en uitleningen bibliotheek**

*Leden / abonneementhouders*



*Uitleningen*



#### 4.4 Amateurkunst

CKE vervult de basisfunctie van 'huis voor amateurkunst' en voert drie financieringsregelingen uit voor amateurverenigingen, basisbijdrage, projecten en nieuwe initiatieven. De belangrijkste en structurele daarvan is de *basisbijdrage*. In 2023 maakten 93 amateurkunstverenigingen gebruik van deze financiering, in 2022 waren dat er 89, in 2021 83. Deze verschuiving heeft allicht te maken met een veranderend landschap wat betreft amateurkunstbeoefening in Eindhoven. Daarnaast zijn er amateurkunstverenigingen in de afgelopen jaren opgeheven of gefuseerd. Jaarlijks blijkt uit de Inwonersenquête dat Eindhovenaren zich in toenemende mate identificeren als actief cultuurbeoefenaar. De kans is groot dat zij zich bewegen in een informeel of niet-traditioneel netwerk van amateurkunst.

#### 4.5 Samenvatting

De Eindhovense instellingen zorgen ervoor dat een groot aantal inwoners van de stad al vroeg in aanraking komt met kunst en cultuur. De binding van culturele instellingen met scholen in de stad is sterk en het aanbod van schoolgebonden activiteiten is divers. We zien dat *CultuurStation* binnen het basis onderwijs een groot percentage van de scholen bereikt. Ondanks dat de Bibliotheek Eindhoven minder volwassen leden kent, wijden zij zich in hun programma-aanbod aan uiteenlopende inhoudelijke programma's en dragen zij hun maatschappelijke opdracht uit. Het amateurkunstveld is in beweging en in de Cultuurbrief 2025-2028 is er ruim aandacht voor beleid op dit onderwerp.

# 5 Ondernemerschap

Zoals beschreven in de Subsidieverordening Cultuur Eindhoven 2021-2024 gaat ondernemerschap niet alleen om opbrengstmaximalisatie. Daarbij is tevens van belang dat er sprake is van een realistische mix van inkomstenbronnen en een gezonde bedrijfsvoering. In dit hoofdstuk wordt gekeken naar de solvabiliteit, het weerstandsvermogen en het eigen inkomstenpercentage. Daarnaast wordt gekeken naar de structurele bijdragen van de provincie en het Rijk aan Eindhovense instellingen. Voor deze gegevens is informatie gebruikt uit de jaarrekeningen van de instellingen.

Cultuur Eindhoven besteedt aandacht aan ondernemerschap bij de aanvraag. Instellingen zijn verplicht een sluitende begroting in te dienen. Als de continuïteit van de activiteiten van de aanvrager in gevaar is, bijvoorbeeld vanwege een negatief eigen vermogen of een negatief resultaat in het voorgaande jaar, is de aanvrager verplicht een plan van aanpak in te dienen om dit tekort terug te dringen.

Daarnaast hecht Cultuur Eindhoven waarde aan de Governance Code Cultuur, de Fair Practice Code en de Code Culturele Diversiteit & Inclusie. Aan de Basis-, BrabantStad- en Programma-instellingen wordt expliciet gevraagd de Governance Code Cultuur na te leven en de Fair Practice Code en Code Culturele Diversiteit & Inclusie te onderschrijven. In hun verantwoordingen dient de wijze waarop aan de codes uitvoering wordt gegeven te worden toegelicht.

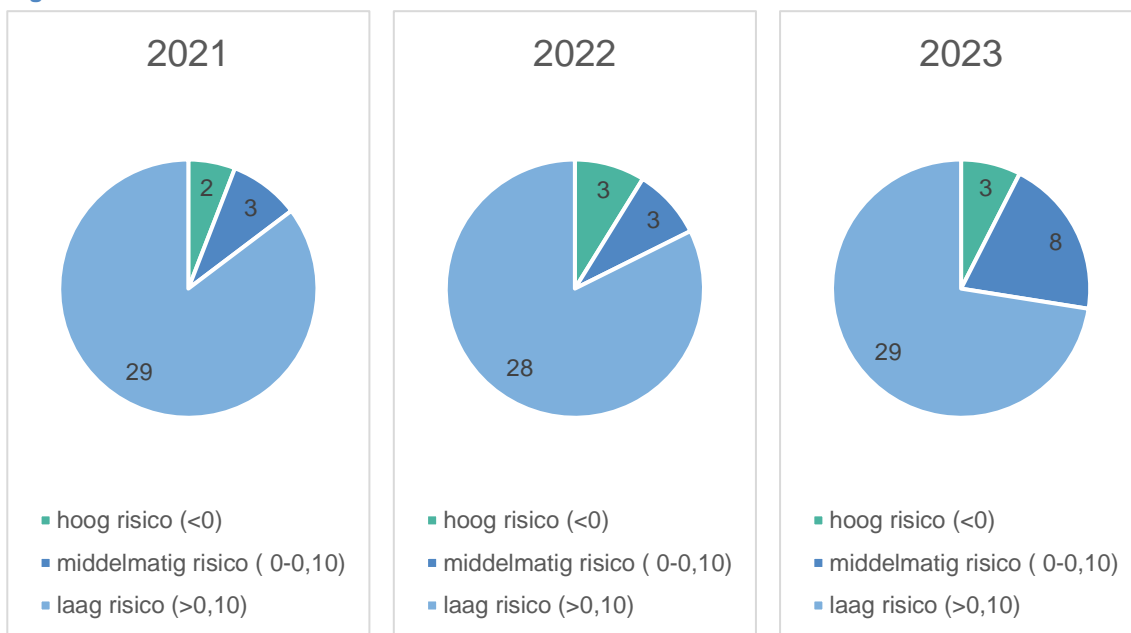
## 5.1 Ratio's

Op basis van de jaarrekeningen zijn drie ratio's berekend voor de organisaties die meerjarige subsidies ontvangen welke hoger zijn dan € 25.000,-: solvabiliteit, weerstandsvermogen en financieringsmix. Voor subsidies onder € 25.000,- is een financiële verantwoording niet verplicht. Deze worden in de analyse niet meegenomen.

### Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft aan in welke mate een instelling kan voldoen aan haar financiële verplichtingen. Om de solvabiliteit te berekenen, wordt het eigen vermogen gedeeld door de totale passiva (de som van het eigen vermogen en het vreemd vermogen). In het beoordelen van de solvabiliteit wordt een voorbeeld genomen aan een analyse van de landelijke basisinstellingen (BIS) door APE in opdracht van het ministerie van OCW. Een solvabiliteit lager dan 0 betekent een hoog risico; een solvabiliteit van minimaal 0 en maximaal 0,10 is een middelmatig risico en een solvabiliteit hoger dan 0,10 betekent een laag risico.

Figuur 16: Solvabiliteit 2021-2023

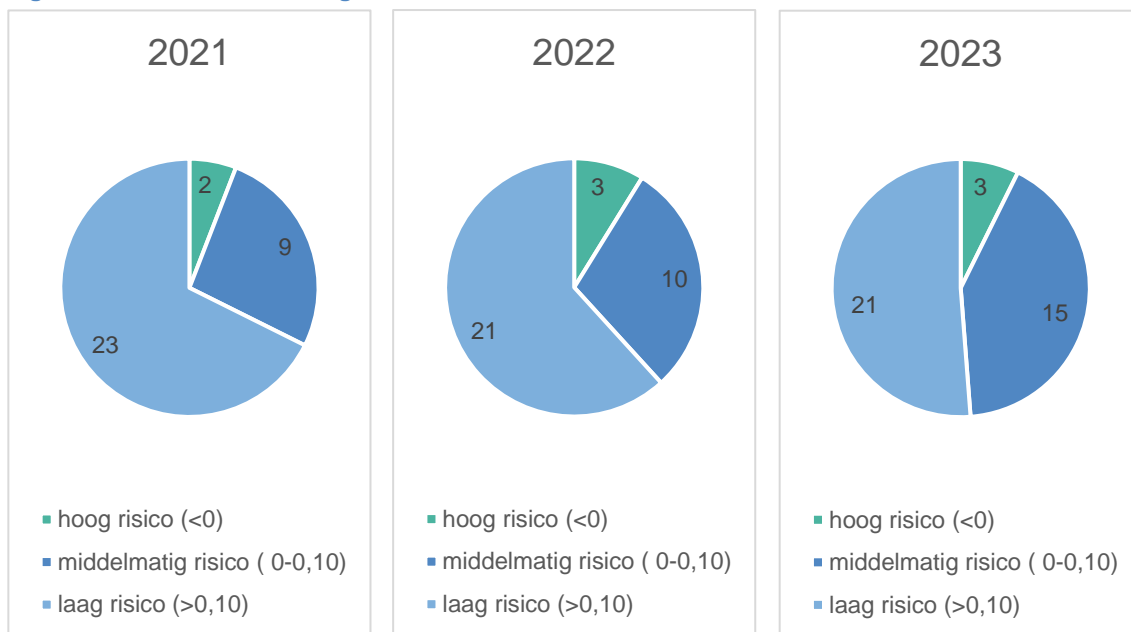


De tabel laat zien hoeveel organisaties een solvabiliteitsratio hebben die duidt op een hoog, middelmatig en laag risico. Te zien is dat in 2023, net als in voorgaande jaren, het overgrote deel van de organisaties een laag risico-solvabiliteit hebben. Voor 2021 en 2022 werd dat veroorzaakt door de noodsteunmaatregelen vanuit de overheid in combinatie met eigen besparingsmaatregelen. Deze zijn effectief genoeg geweest om de culturele instellingen financieel gezond te houden. In 2023 is een positieve opleving in exploitaties van culturele instellingen zichtbaar met hogere eigen vermogens als resultaat. De organisaties met een hoog risico in 2023 gelet op de solvabiliteit zijn *Kazerne*, *Plaza Futura/Natlab* en *Petri/TAC*. De instellingen met een hoog risico worden door Cultuur Eindhoven gemonitord en er wordt door de instellingen aan gepaste oplossingen gewerkt.

### Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft aan in hoeverre een instelling in ongunstige tijden haar activiteiten kan voortzetten. Het weerstandsvermogen wordt berekend door het eigen vermogen te delen door de totale baten. Bij de analyse van de landelijke BIS worden de volgende referentiewaarden aangehouden: als de ratio van het eigen vermogen en de totale baten lager is dan 0, heeft de instelling een hoog risico; een ratio van minimaal 0 en maximaal 0,10 is een middelmatig risico en een ratio hoger dan 0,10 betekent een laag risico.

**Figuur 17: Weerstandsvermogen 2021-2023**

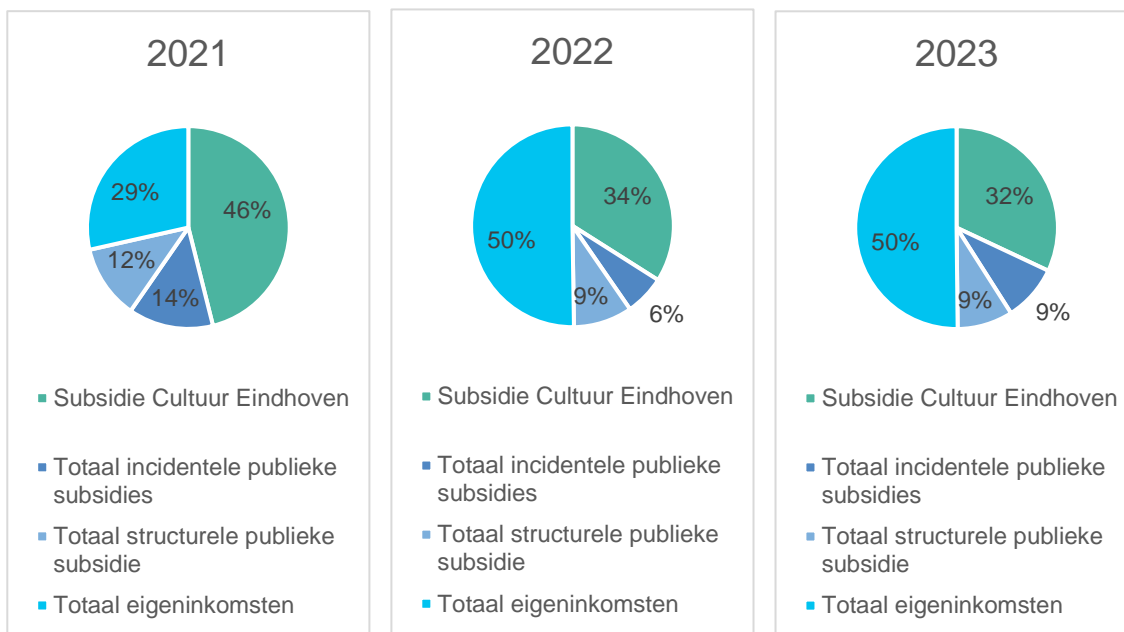


Figuur 17 laat zien dat het merendeel van de organisaties een gezond weerstandsvermogen heeft. In 2023 is een toename te zien van het aantal instellingen met een middelmatig risico. Dit wordt onder andere veroorzaakt door een aantal nieuwkomers in de programmaregeling dat nog bezig is met de opbouw van een bestendig eigen vermogen. Over de gehele lijn is er sprake van een tamelijk stabiele weerstandspositie bij de gesubsidieerde culturele organisaties.

#### **Financieringsmix en eigen inkomstenpercentage**

Behalve subsidies vallen ook de eigen inkomsten binnen de financieringsmix van instellingen. Dit zijn: publieksinkomsten, sponsorinkomsten, overige directe inkomsten, indirecte inkomsten en private middelen. Het eigen inkomstenpercentage wordt berekend aan de hand van de totale baten. Cultuur Eindhoven financiert bovendien maximaal 80% van de subsidiabele kosten bij Projecten en Programma's. Dit betekent dat instellingen tenminste 20% van de subsidiabele kosten op een andere manier moeten bekostigen. Cultuur Eindhoven financiert maximaal 60% bij meerjarige subsidies voor professionele culturele organisaties in samenhang met BrabantStad.

Figuur 18: Financieringsmix 2021-2023



Het eigen inkomsten-percentage van de door Cultuur Eindhoven gesubsidieerde instellingen is tamelijk uiteenlopend, afhankelijk van het type instelling en de culturele activiteit. De financieringsmix in 2023 is ongeveer hetzelfde als in 2022. In 2022 was reeds direct het definitieve einde van de beperkende Covid-19-maatregelen zichtbaar. In totaal was in 2023 het gemiddelde eigen inkomsten-percentage van de instellingen die een financiële verantwoording hebben ingediend 50%. Gemiddeld werd in 2023 32% van de totale culturele exploitatie gedekt door subsidie via Cultuur Eindhoven. Dit betekent dat er voor iedere euro subsidie van Cultuur Eindhoven 2 euro uit andere bronnen wordt bijgedragen aan culturele organisaties.

## 5.2 Bijdragen van provincie en Rijk

Instellingen met een bovenlokale functie komen in aanmerking voor subsidie van de provincie of van het Rijk, dan wel via de landelijke BIS of via één van de zes Rijksfondsen. Binnen deze paragraaf wordt gekeken naar meerjarige bijdragen aan Eindhovense instellingen. Incidentele (project)subsidies worden buiten beschouwing gelaten omdat ze te veel afhankelijk zijn van het type activiteit. Provinciaal houdt dit in dat de bijdragen van Brabant C wel meegenomen worden (want deze zijn vaak meerjarig), maar subsidies van Kunstloc vanwege hun incidentele karakter niet. Hiervoor kijken we ook alleen naar meerjarig gesubsidieerde organisaties.

Verschillende door Cultuur Eindhoven gesubsidieerde organisaties ontvangen ook van andere overheden subsidie. Zo ontvangen bijvoorbeeld *MU*, *philharmonie zuidnederland* en *Stichting Urban Eindhoven* subsidie uit de landelijke BIS. En organisaties zoals *Afslag Eindhoven*, *TROMP*, *The Rugged Solutions*, *So What's Next* ontvangen een structurele subsidie van het Fonds Podiumkunsten. Het Fonds voor Cultuurparticipatie subsidieert onder andere *CultuurStation* met een jaarlijks matchingsbijdrage voor Cultuureducatie met Kwaliteit (CmK), een meerjarig programma waarin het Rijk en de gemeente matchen in de verhouding van 50/50. De in Eindhoven gevestigde instellingen *Dutch Design Foundation* en *BioArt Laboratories* ontvangen eveneens via het Rijk structurele subsidie, maar worden niet door Cultuur Eindhoven financieel ondersteund waardoor ze niet in onderstaande tabel zijn opgenomen. *Next Nature Network* ontvangt sinds 2023 Gelabelde subsidie van Cultuur Eindhoven en ontvangt in de periode 2021-2024 ook een bijdrage van OCW. *philharmonie zuidnederland* heeft een groot aandeel in de getoonde bedragen. De organisatie ontving in 2023 een landelijke structurele subsidie van € 8.928.045 en een

structurele subsidie van € 3.532.558 van de provincies Noord-Brabant en Limburg samen.

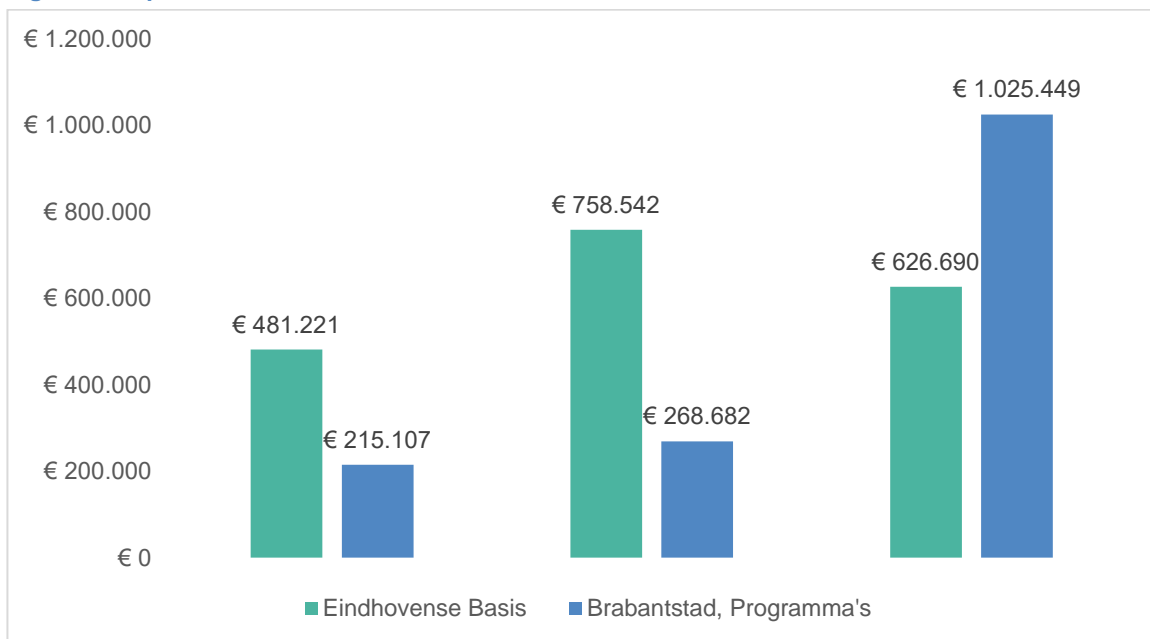
**Tabel 4: Bijdragen Provincie en Rijk**

	Totaal subsidie OCW/ Rijksfondsen	Totaal subsidie Provincie
2021	€ 9.982.067	€ 4.241.503
2022	€ 10.227.808	€ 4.723.205
2023	€ 11.438.932	€ 4.793.664

### 5.3 Gerealiseerde sponsorinkomsten

In de verantwoording worden sponsorinkomsten apart vermeld. Om hierop te reflecteren, wordt alleen gekeken naar Eindhovense Basis-instellingen en Brabantstad- en Programma-instellingen om de structurele inkomstenstroom in kaart te brengen. Ook bij Projecten worden vaak sponsorinkomsten gerealiseerd, maar omdat het om eenmalige activiteiten gaat die jaarlijks wisselen, zou een overzicht van hun sponsorinkomsten een vertekend beeld geven.

**Figuur 19: Sponsorinkomsten 2021-2022-2023**



In 2023 is een verschuiving zichtbaar in de sponsorinkomsten. De sponsoring aan Eindhovense Basis-instellingen is iets afgenomen en bij Brabantstad en Programma's zijn hogere inkomsten gerealiseerd. Dat laatste wordt met name veroorzaakt door inkomsten uit sponsoring/partnerschappen van *Playgrounds*. Door middel van sponsoring/partnerschappen weet zij sinds 2023 een fors deel van de exploitatie te dekken. Het algemene beeld blijft dat grotere organisaties gemakkelijker sponsoren aan zich weten te binden en dat het over het algemeen voor kleinere organisaties lastig blijft om sponsoren voor meerdere jaren aan zich te binden. Gemiddeld bestaat 3% van de totale inkomsten uit sponsoring bij de meerjarig gesubsidieerde instellingen waar we een financiële verantwoording van hebben ontvangen.

## 5.4 Samenvatting

Met betrekking tot de Governance Code Cultuur zien we dat de Eindhovense Basis-instellingen ook in 2023 naar behoren invulling geven aan de principes van de code. De Fair Practice Code en Code Diversiteit & Inclusie worden door hen onderschreven en in hun jaarverslagen is een reflectie over de invulling van principes van deze codes opgenomen. Ook voor de BrabantStad- en Programma-instellingen geldt dat zij in hun verantwoording reflecteren op de codes. In de ratio's zien we een stabiele groep van organisaties met lage financiële risico's. Met name nieuwe organisaties binnen de meerjarige regelingen hebben de kans om vanuit de stabiliteit van de meerjarige subsidie een steviger eigen vermogen op te bouwen. Het realiseren van een evenwichtige financieringsmix blijft in een aantal gevallen voor individuele organisaties een belangrijk punt van aandacht.

# 6 Samenvatting

In 2023 heeft de culturele sector de Covid-19-crisis definitief achter zich gelaten en voortgeborduurd op de herstart die in 2022 was ingezet. Waar in de voorgaande Cultuurbrief-periode een trendbreuk werd gerealiseerd door meer flexibiliteit in de besteding van het cultuurbudget te realiseren door de komst van de PLUS- en Snelgeld-regeling, is die flexibiliteit voor 2021-2024 bestendigd door middel van de BrabantStad-, Programma-, Projecten- en Snelgeld-regeling. De dynamiek en vernieuwing die dat teweeg heeft gebracht, is zichtbaar in het aantal nieuwe aanvragers dat de verschillende regelingen weet te vinden. Met name bij de Snelgeld- en Projectenregeling is dat goed zichtbaar. Daarnaast komt de Snelgeld-regeling nog steeds zichtbaar tegemoet aan de behoefte aan verdere ontwikkeling van de beroepspraktijk van de individuele kunstenaars/designers en andere creatieve makers in de stad, gelet op het aantal aanvragen per jaar. Hiermee wordt een levendige culturele humuslaag in stand gehouden die zorgt voor dynamiek in het culturele ecosysteem en bijdraagt aan de culturele uitstraling en diversiteit van de stad.

Het publieksbereik heeft zich voor tentoonstellingen en overige activiteiten weten te bestendigen in 2023 ten opzichte van 2022. Het bereik van voorstellingen is in 2023 verder gegroeid. Daarbij is er in toenemende mate bij organisaties aandacht voor diversiteit en inclusie waarmee ook nieuw publiek wordt aangetrokken. Hoewel het totaal aantal bezoekers is gegroeid, zijn nog niet alle organisaties op hetzelfde niveau als in de periode voor Covid-19.

Wat betreft cultuureducatie en -participatie is er in 2023 een stijging in aanbod en bereik te zien. Met name het aantal schoolgebonden cultuuractiviteiten is toegenomen. Daarnaast blijft de Bibliotheek Eindhoven zich inzetten voor uiteenlopende inhoudelijke programma's.

Qua ondernemerschap toont het merendeel van de culturele instellingen in 2023 een gezonde solvabiliteit en weerstandvermogen. Het percentage eigen inkomsten is tevens bestendigd en gezond te noemen. Een aantal culturele instellingen maakt zijn debuut met subsidietoekenning vanuit de Programma-regeling en krijgt daardoor de kans zich te ontwikkelen en financieel te bestendigen richting de toekomst.

